

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาอำนาจในการพยากรณ์ของความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ทักษะ และ ความเครียด ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานช่างบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ภาคบริการภูมิภาคที่ 3 สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างซึ่งมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.7 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 22.3 มีสถานภาพสมรส จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.5 รองลงมามีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 15.4 มีรายได้ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.7 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.7 เป็นพนักงานระดับ 5 และ 6 จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.2 รวมร้อยละ 40.4 รองลงมาเป็นพนักงานระดับ 4 และ 7 จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 16.2 รวมร้อยละ 32.4

ส่วนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

จากการศึกษา พบว่าตัวแปรความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ตัวแปรทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 ตัวแปรความเครียดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.49 มีค่าพิสัยอยู่ระหว่าง 0 - 54 จากคะแนนที่เป็นไปได้คือ 0 - 60 และตัวแปรพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41

การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานมากที่สุดคือ ตัวแปรความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานและตัวแปรทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงาน โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .671 ขณะที่ ความเครียดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .214

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์อำนาจในการพยากรณ์ของตัวแปรความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ทัศนคติ และความเครียด ที่มีต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานช่างบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) สังกัดภาคบริการภูมิภาคที่ 3

การวิเคราะห์อำนาจในการพยากรณ์ของตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ที่มีต่อตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบถอยหลัง โดยจัดตัวแปรทำนายออกทีละตัว พบว่าตัวแปรความเครียด ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงถูกขจัดออก เหลือตัวแปรเพื่อพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ที่มีสัมประสิทธิ์การทำนายสูงสุด คือตัวแปรความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงาน มีอำนาจพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานได้ร้อยละ 51.1 โดยมีค่า β เท่ากับ .381 และ .380 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรเปรียบเทียบกับตัวแปรทำนาย คือ ตัวแปรความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ทัศนคติ และความเครียด ของพนักงานช่างบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) สังกัดภาคบริการภูมิภาคที่ 3

ศึกษาลักษณะประชากรเปรียบเทียบกับตัวแปรด้านความปลอดภัยในการทำงาน และทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงาน

ด้านอายุ

กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี น้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี

กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี น้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี

ด้านระดับการศึกษา

กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า ปวช. มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาคือระดับปริญญาตรี น้อยที่สุดคือ ระดับ ปวส. หรือเทียบเท่า

กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับ ต่ำกว่า ปวช. มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี น้อยที่สุดคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ด้านสถานภาพสมรส

กลุ่มที่มีสถานภาพหย่า มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาคือ กลุ่มที่มีสถานภาพโสด น้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีสถานภาพหม้าย

กลุ่มที่มีสถานภาพหย่า มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาคือ กลุ่มที่มีสถานภาพโสด น้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีสถานภาพหม้าย

ด้านรายได้

กลุ่มที่มีรายได้ 40,001 - 50,000 บาท มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาคือ รายได้ 10,001 - 20,000 บาท น้อยที่สุดคือ รายได้ 50,001 บาทขึ้นไป

กลุ่มที่มีรายได้ 20,001 - 30,000 บาท มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาคือ รายได้ 30,001 - 40,000 บาท น้อยที่สุดคือ รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท

ด้านตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

พนักงานสายช่างระดับ 2 มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาคือ ระดับ 4 น้อยที่สุดคือ ระดับ 6

พนักงานสายช่างระดับ 2 มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด รองลงมาคือ ระดับ 4 และ 5 น้อยที่สุดคือ ระดับ 1

5.2 การอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าพนักงานสายช่างมีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานในระดับมาก มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานในระดับมาก มีความเครียดในระดับปกติ และมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานในระดับปานกลาง

เมื่อทำการวิเคราะห์ผลที่ได้โดยเทียบกับแนวคิด KAP Model ของ Waldbry และ Kippax (1990) ซึ่งอธิบายว่า พฤติกรรมของบุคคลเป็นองค์รวมของความรู้และทัศนคติ และการเปลี่ยนแปลงในความรู้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทัศนคติและการกระทำด้วย ซึ่งงานวิจัยที่สนับสนุนแนวคิด KAP Model ของ Valente และคณะ (1998) ที่ศึกษาการเพิ่มความรู้ที่เหมาะสม เพื่อสร้างทัศนคติทางบวกต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับสุขภาพ จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับปัจจัยทั้งสามคือ ความรู้ (K) ทัศนคติ (A) และการกระทำ (P) สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการให้ความรู้ เช่น การอบรม การเผยแพร่ข่าวสารความปลอดภัย ในการเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพ

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่าพนักงานสายช่างซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง แม้จะมีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานในระดับมาก มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานในระดับมาก แต่กลับมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานในระดับปานกลางเท่านั้น จึงดูเหมือนว่าพนักงานช่างซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ไม่ได้มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับเดียวกันกับความรู้และทัศนคติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิด KAP Model ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่ากิจกรรมต่างๆในการอบรมและพัฒนาบุคลากรของบริษัทฯ ยังไม่ได้สร้างให้เกิดความตระหนักถึงการปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานเท่าที่ควร หรืออาจเกี่ยวข้องกับสภาพสังคม และวัฒนธรรมการทำงานของไทยที่นิยมการทำงานแบบผ่อนคลายนอกเหนือจากการทำงานแบบเข้มงวดจริงจัง ดังนั้นการสร้าง ความตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงาน อาจกระทำได้โดยการจัดวางแผนพฤติกรรมของบุคคลบนพื้นฐานของความเชื่อและทัศนคติต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในทางบวก ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่จะกระทำและควบคุมพฤติกรรมได้ เช่น การให้ข่าวสารความรู้ การเผยแพร่ข่าวสารความปลอดภัยเพื่อให้บุคคลมีการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย เมื่อบุคคลตระหนักว่าตนเองจะได้รับผลลัพธ์ที่ดี ทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะกระทำตามกฎระเบียบความปลอดภัยโดยองค์กร และอาจมีการดำเนินกิจกรรมบริหารความปลอดภัยควบคู่กันไป เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของแผนงานและกิจกรรมด้านความปลอดภัย โดยจัดให้เป็นกิจกรรมที่สามารถตรวจวัดได้ เช่น การตรวจสอบความปลอดภัยในหน่วยงาน มีกลุ่มงานในการแก้ไขปัญหา มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจ เพื่อควบคุมให้มีการปฏิบัติงานบนความปลอดภัยอย่างเข้มงวด

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ทักษะคิดต่อความปลอดภัยในการทำงาน ความเครียด และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกหรือแปรผันตามความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และทักษะคิดต่อความปลอดภัยในการทำงาน ขณะที่ความเครียดมีความสัมพันธ์เชิงลบ หรือแปรผันผกผันกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ผลการศึกษาในด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน และทักษะคิดต่อความปลอดภัยในการทำงาน ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานนี้ สอดคล้องกับแนวคิด KAP Model ซึ่งอธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นองค์รวมของความรู้และทัศนคติ ดังนั้นจากการศึกษาในครั้งนี้จึงพบว่าพนักงานสายช่างซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน สัมพันธ์เชิงบวกหรือแปรผันตามความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และทักษะคิดต่อความปลอดภัยในการทำงาน

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดด้านทัศนคติของ วันเพ็ญ วัฒนาพล (2537) นั่นคือการมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเชิงบวกแล้ว บุคคลย่อมมีความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับทัศนคติของตน ดังนั้นเมื่อพนักงานสายช่างมีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานในระดับมากแล้ว จึงมีการเชื่อมโยงและไปสู่พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของตนเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเนาวลักษณ์ เรียวเรืองแสงกุล (2543) ที่ศึกษาเจตคติต่องานกับการส่งเสริมสุขภาพของอาจารย์วิทยาลัยพระบรมราชชนกกับข้าราชการสาธารณสุข ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับทัศนคติและพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง คือเมื่อกลุ่มตัวอย่างการมีเจตคติหรือทัศนคติต่องานส่งเสริมสุขภาพดี จะมีพฤติกรรมการทำงานด้านส่งเสริมสุขภาพที่มีประสิทธิภาพสูง

สำหรับตัวแปรด้านความเครียด มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Sanders และ McCormick (1993) ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับการะงานกับความเครียดของบุคคลว่า เมื่อบุคคลอยู่ในระบบงาน เขาจะได้รับการกระทำต่างๆ ซึ่งกดดันกระทำต่อบุคคลทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งหากความสามารถรับภาระโดยรวมของบุคคลดี จะส่งผลให้บุคคลมีประสิทธิภาพการทำงาน ในทางตรงข้าม การรับภาระเกินจะส่งผลให้เกิดความล่า และความเครียดซึ่งส่งผลให้บุคคลมีความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดอุบัติเหตุสูง และหากภาระนั้นต่ำ บุคคลจะไม่เครียด ไม่กระตือรือร้น เกิดความเฉื่อย ไม่ระมัดระวัง ส่งผลทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุ และสอดคล้องกับแนวคิดประสิทธิภาพการทำงานของ Cox (1985) ที่อธิบายว่าบุคคลจะมี

ประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุดในขณะที่มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เมื่อความเครียดของบุคคลเกินกว่าความสามารถที่เขาจะรับได้ ประสิทธิภาพการทำงานจะลดลง และหากมีความเครียดอยู่ในระดับต่ำ ก็จะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากเกิดความเลื่อย ไม่ตั้งใจในการทำงานเท่าที่ควร ซึ่งตามแนวคิดนี้ สอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้ที่พบว่าความเครียดและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์เชิงลบ ดังจะเห็นได้ว่าพนักงานสายช่างมีความเครียดในระดับปกติ นั่นคือความสามารถในการรับภาระงานโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในภาวะปกติ ทำให้เกิดความสมดุล ส่งผลให้มีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาอำนาจในการพยากรณ์ของความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ทักษะติดต่อความปลอดภัยในการทำงาน และความเครียด ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และทักษะติดต่อความปลอดภัยในการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง มีอำนาจพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ในขณะที่ความเครียดไม่มีอำนาจพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษานี้กับการศึกษาของ บุญชู ชาวเชียงขวาง และคณะ (2543) มีความสอดคล้องกันกล่าวคือ การได้รับความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความปลอดภัย ทักษะ และความตระหนักเกี่ยวกับการทำงาน ของคนงานในจังหวัดสุพรรณบุรี สามารถร่วมกันทำนายถึงความผันแปรของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานได้

งานวิจัยของสาขารักรูท (2543) ศึกษาปัจจัยที่พยากรณ์ผลการปฏิบัติงานของพนักงานสายการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง พบว่าปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม มีอำนาจในการพยากรณ์ผลการปฏิบัติงาน การศึกษาของสาขารักรูท นั้นการสนับสนุนทางสังคมมีความหมายรวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความรู้แก่พนักงานสายการผลิต ดังนั้นจึงมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาในครั้งนี้ซึ่งพบว่า ความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน มีอำนาจพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน สำหรับด้านความเครียดพบว่าไม่สอดคล้องในการศึกษาของสาขารักรูท เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าตัวแปรความเครียดไม่มีอำนาจพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าในประเด็นของการวัดความเครียดในการทำงานของสาขารักรูท ได้ตั้งข้อจำกัดไว้เป็นตัวแปรที่จำกัดเฉพาะความเครียดที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเท่านั้น ส่วนการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการวัดความเครียดโดยรวม ไม่ได้มีขอบเขตจำเพาะลงไป จึงเป็นเหตุให้ไม่พบอำนาจการพยากรณ์ของ

ตัวแปรความเครียดต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน นอกจากนั้นอาจเป็นเพราะแบบวัดความเครียดที่ใช้ในครั้งนี้ เป็นการสำรวจอาการ พฤติกรรม และความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเครียดทั่วไปในระยะเวลา 2 เดือนที่ผ่านมา ไม่ได้จำเพาะลงไปถึงความเครียดที่เกิดจากการทำงาน ดังนั้นในช่วงเวลาดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างอาจมีความเครียดโดยทั่วไปเป็นการชั่วคราว จึงอาจไม่เกิดความสัมพันธ์ที่เด่นชัดกับการแสดงพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน อย่างไรก็ตาม ความเครียดโดยทั่วไปก็อาจส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานได้

5.3 ข้อค้นพบ

จากการศึกษาอำนาจในการพยากรณ์ของความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ทักษะคิดและความเครียด ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานช่างบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ภาคบริการภูมิภาคที่ 3 พบว่า

พนักงานช่างมีอายุระหว่าง 20-60 ปี สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า ปวช. ปวช. หรือเทียบเท่า ปวส. หรือเทียบเท่า ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีสถานภาพครอบครัวทั้ง โสด สมรส มีรายได้นี้ตั้งแต่ ต่ำกว่า 10,000 บาท จนถึงสูงกว่า 50,001 บาท มีตำแหน่งงานตั้งแต่ระดับ 1 – 7

ข้อค้นพบจากการศึกษาอำนาจในการพยากรณ์ของความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ทักษะคิดต่อความปลอดภัยในการทำงาน และความเครียด ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และทักษะคิดต่อความปลอดภัยในการทำงาน มีอำนาจพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ขณะที่ความเครียดไม่มีอำนาจพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ทั้งนี้ จากการศึกษาค่าสหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรทำนายตามตารางที่ 7 พบว่าความเครียดมีความสัมพันธ์กับความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานในทางลบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .276 ขณะที่ความเครียดมีความสัมพันธ์กับทักษะคิดต่อความปลอดภัยในการทำงานในทางลบ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .213 เช่นกัน ผู้ศึกษาจึงคาดว่าเกิดลักษณะการที่ตัวแปรทำนายมีความสัมพันธ์กันเอง หรือ Multicollinearity ทำให้ตัวแปรทำนายความเครียดไม่มีอำนาจพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ข้อค้นพบจากการศึกษาลักษณะประชากรเปรียบเทียบกับตัวแปรด้านความปลอดภัยในการทำงาน และทักษะคิดต่อความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า

ในด้านอายุ พนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด พนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด พนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด พนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด

ในด้านระดับการศึกษา พนักงานสายช่างที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า ปวช. มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด พนักงานสายช่าง ระดับ ปวส. หรือเทียบเท่า มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด พนักงานสายช่างที่สำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่า ปวช. มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด พนักงานสายช่างที่สำเร็จการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด

ในด้านสถานภาพสมรส พนักงานสายช่างที่มีสถานภาพหย่า มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด พนักงานสายช่างที่มีสถานภาพมีคู่ มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด พนักงานสายช่างที่มีสถานภาพหย่า มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด พนักงานสายช่างที่มีสถานภาพมีคู่ มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด

ในด้านรายได้ พนักงานสายช่างที่มีรายได้ 40,001 - 50,000 บาท มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด พนักงานสายช่างที่มีรายได้ 50,001 บาทขึ้นไป มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด พนักงานสายช่างที่มีรายได้ 20,001 - 30,000 บาท มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด พนักงานสายช่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด

ในด้านตำแหน่ง พนักงานสายช่างระดับ 2 มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด พนักงานสายช่างระดับ 6 มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด พนักงานสายช่างระดับ 2 มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด พนักงานสายช่างระดับ 1 มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์แล้ว บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ภาควิชาการภูมิภาคที่ 3 ควรดำเนินการเสริมสร้างความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อสร้างทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงาน อันจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่ดี ดังนี้

5.4.1 การพิจารณาให้มึนโยบายการกำหนดแผนการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง

จากข้อค้นพบในด้านอายุ พนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด พนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด

ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากช่วงการเริ่มต้นทำงาน บริษัทฯ มีนโยบายการอบรมที่กำหนดให้พนักงานเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรพื้นฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน รวมถึงเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งมีผลต่อการเสริมสร้างให้พนักงานช่างมีความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติงานสูง แต่นโยบายการจัดการอบรมของบริษัทฯ จะไม่มีการอบรมซ้ำให้กับผู้ที่ผ่านการอบรมในหลักสูตรเดิม ซึ่งอาจมองว่าซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

บริษัท ทีโอที อาจพิจารณาอบรมด้านความรู้ในการปลอดภัยในการทำงานให้พนักงานช่างอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พนักงานช่างได้เกิดความรู้ความเข้าใจในการทำงาน และส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่ดีอยู่เสมอ

5.4.2 การพิจารณาจัดกิจกรรมความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องพร้อมกันในทุกมิติ

จากข้อค้นพบในด้านอายุ พนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด และพนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด

ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก แม้บริษัทฯ มีนโยบายให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในการทำงานเป็นหน้าที่ของพนักงานช่างทุกระดับ มีการกำหนดกฎ ระเบียบ เพื่อถือปฏิบัติ มีการติดตาม ประเมินผล แต่ความรับผิดชอบหลักต่อความสำเร็จของงานก็ยังเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้างานขึ้นไป ซึ่งก็คือพนักงานที่อยู่ในช่วงอายุสูง ดังนั้น การสั่งสมประสบการณ์การทำงาน และความรับผิดชอบต่อหน้าที่งานที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้พนักงานช่างที่มีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด

จากหลักการจิตวิทยา วันเพ็ญ วัฒนาพล (2537) ได้อธิบายการเชื่อมโยงระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลไว้ว่า เมื่อบุคคลเห็นว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์โดยตรงต่อบุคคลและส่วนรวม บุคคลย่อมรู้สึกพึงพอใจและมีความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรม ให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตน ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักภายในของตน สร้างแรงจูงใจให้กระทำไปตามทัศนคติของตนเอง โดยไม่รู้สึกรู้ว่ามีการควบคุมจากภายนอก ซึ่งการควบคุมภายในตนนี้มีผลต่อพฤติกรรมของ

บุคคลมากกว่าการควบคุมจากภายนอก ซึ่งหากพนักงานสายช่างทุกคนมีการควบคุมตนเองเช่นนี้จะส่งผลในระยะยาวให้เกิดการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เห็นความสำคัญของการทำงาน โดยคำนึงถึงความปลอดภัย

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้พนักงานช่างทุกระดับ มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุดบริษัท ทีโอที ควรดำเนินกิจกรรมความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการฝึกอบรม การประชาสัมพันธ์ และการณรงค์ด้านความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานสูงสุดอยู่เสมอ

5.4.3 การพิจารณาจัดหลักสูตรการอบรมตามกลุ่มอายุ

จากข้อค้นพบในด้านอายุ พนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด แต่มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด พนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด และพนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานสูงสุด

ดังนั้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้พนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด และกลุ่มพนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ที่มีทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานน้อยที่สุด บริษัท ทีโอที อาจพิจารณาจัดหลักสูตรการอบรมโดยเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับพนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และกิจกรรมด้านทัศนคติให้กับพนักงานสายช่างที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ดังนั้นคาดได้ว่าจะสามารถทำให้พนักงานสายช่างกลุ่มดังกล่าวมีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานและทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานเพิ่มขึ้น

5.4.4 การพิจารณาให้มันโยบายในเชิงจิตวิทยา

จากข้อค้นพบ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานมากที่สุด คือ ตัวแปรความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน และตัวแปรทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงาน โดยมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสองตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .671

ดังนั้น คาดได้ว่า การส่งเสริมความรู้และทัศนคติความปลอดภัยในการทำงาน จะทำให้พนักงานช่างมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้มุ่งผลลัพธ์เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน

จากข้อเท็จจริงปัจจุบัน บริษัท ทีโอที ยังไม่มีส่วนงานที่รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาด้านความปลอดภัยในการทำงานโดยตรง ดังนั้นการฝึกอบรมต่างๆที่จัดขึ้นจึงมุ่งประเด็นไปที่การเพิ่มพูนความรู้เท่านั้น

ด้วยเหตุดังกล่าว บริษัท ทีโอที อาจมีการพิจารณานโยบายเชิงจิตวิทยาในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา เพื่อเสริมสร้างทัศนคติในด้านความปลอดภัยในการทำงาน หรือการกำหนดให้พนักงานช่างสามารถเข้ารับการปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาได้ กรณีเกิดความเจ็บป่วยอันเนื่องมาจากการทำงาน จนส่งผลกระทบต่อสภาวะทางจิตใจ ทำให้พนักงานช่างไม่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติ

5.4.5 การดูแลสุขภาพของพนักงานสายช่างทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ถึงแม้ว่าจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าตัวแปรความเครียดไม่มีอำนาจการพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน แต่การดูแลให้พนักงานสายช่างมีความเครียดอยู่ในระดับปกติ จะทำให้พนักงานสายช่างมีความระมัดระวังตนเองในเรื่องพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน จากแนวคิดประสิทธิภาพการทำงานของ Cox (1985) กล่าวว่าไว้ว่าบุคคลจะมีประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุดในขณะที่มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น แต่หากสภาวะความเครียดสูงหรือต่ำกว่าระดับปกติอาจส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยอันนำมาซึ่งภาวะความเจ็บป่วยและปัญหาทางจิตใจอันเนื่องมาจากการความเจ็บป่วยนั้นได้

ดังนั้น บริษัท ทีโอที อาจพิจารณาให้ความสำคัญของการจัดกิจกรรมการผ่อนคลายความเครียด เช่น การออกกำลังกาย เล่นกีฬา การจัดกลุ่มฝึกผ่อนคลายความเครียด การนั่งสมาธิ การจัดตั้งชมรมการท่องเที่ยว เป็นต้น

5.5 ประเด็นที่จะศึกษาต่อไป

จากผลการศึกษาและข้อค้นพบ ผู้ศึกษาเห็นว่าประเด็นที่เกี่ยวข้องและสมควรศึกษาต่อไป

คือ

5.5.1 การศึกษาตัวแปรเพิ่มเติม อาจศึกษาตัวแปรอื่นที่มีอำนาจในการพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ ตำแหน่งหน้าที่ทางการบริหาร ประสบการณ์ของพนักงานในการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน สิ่งเสริมแรง เช่น การให้รางวัล การลงโทษฯ

5.5.2 หลักพื้นฐาน 3 ประการของความปลอดภัยในการทำงาน คือ การให้การศึกษา (Education) การให้ความรู้ทางวิศวกรรมเพื่อการปรับปรุงแก้ไขระบบงาน (Engineering) และการบังคับให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับขององค์กร (Enforcement) การศึกษาในครั้งนี้ ได้ศึกษาอำนาจในการพยากรณ์ของความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานที่มีระดับบุคคล ประเด็นในการศึกษาครั้งต่อไปอาจศึกษานั้นที่ระดับองค์กร เช่น นโยบายด้านความปลอดภัยในระดับบริหาร ซึ่งอาจส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน เป็นต้น

5.5.3 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาอำนาจในการพยากรณ์ของความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ทักษะ และความเครียด ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานช่างระดับบุคคล ซึ่งตัวแปรด้านความเครียดไม่สามารถนำมาพยากรณ์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานได้ ซึ่งอาจเป็นผลจากลักษณะงานของพนักงานช่างบริษัท ทีโอที (จำกัด) มหาชน เป็นการทำงานแบบทีมงาน ในการศึกษาครั้งต่อไป กลุ่มตัวอย่างอาจเป็นการศึกษาตัวแปรด้านความเครียดกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของทีมงานช่าง หรือศึกษาตัวแปรความเครียดโดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นสำหรับการวัดความเครียดในการทำงาน

5.5.4 แนวคิดที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ อาจนำไปขยายผลในการศึกษากับกลุ่มวิชาชีพอื่นๆ ที่มีลักษณะงานเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการทำงาน เช่น พนักงานขับรถ งานคลังพัสดุ เป็นต้น